

Галицькі залізні полки, вийшовши з Галича, подалися в столицю князя Ярослава Ізяславича в Луцьк. Тут уже теж приготівлялося військо до походу. Направляли щити й списи, гострили мечі, робили стріли.

Дуже зрадів князь Ярослав Ізяславич, як тисяцький Тудор Єлцич зголосився в нього.

— За кілька днів рушаємо в похід — сказав Тудорові. — Тимчасом будь ти й дружина твоя гостями в мене.

І визначив передмістя луцьке на житла для Галицького війська.

— А ти, воєводо, — звернувся ще до Єлцича — будеш гостем у мене в теремі.

— Дякую, княже, буду тут і там біля війська.

За кілька днів рушили в дальший похід. По дорозі злучилися з полками пересопницького князя та рушили проти половецької орди. А половці дійшли вже до Ярополча і грабували села.

Перші стежі княжих військ зустрінулися з половецькими стежами вже на захід від Ярополча. Половецькі стежі й не пробували боротися зі стежами українських князів, швидко подалися назад, щоб своїм принести вістку про прихід княжих військ.

Коли хан довідався, що є й галицькі полки, стривожився.

— Лихо! — каже. — Напору цих полків, вправних і закутих у залізо, не вистає наше військо. — Та все ж таки велів готуватися до бою. Тим більше, що половецькі віщуни звістили половецьку перемогу.

— Буде багато жертв, і перемога буде половецька — казали.

До бою прийшло між Ярополчем і мунаревом.

Перші наперли половці. Головно перли на ліве крило, де стояли полки пересопницького князя. Хотіли їх розбити і зайти всі українські війська ззаду. Та війська пересопницького князя держалися добре.

Галицькі полки стояли на правому крилі, а в середині луччани.

Зрозумів воєвода Єлцич, про що йде половцям і каже:

— Вони хочуть зайти нас ізліва, а ми на їх ліве крило! Кіннота наперед!

І з розмахом висунулась галицька кіннота та ударила на ліве крило половців. Не вдержали половецькі полки, подалися з криком назад. Тоді луцький князь дав наказ своїм полкам ударити на середину половецького війська. Тут була найлютіша боротьба, а половці билися хоробро й держалися на місці. Та коли праве крило половців, що перше почало бій, завернуло, мусіла й середина податися назад, щоб її не оточили. Вони подавалися до річки, щоб за нею найти опору. Та ще не встигли дійти до берега, як по той бік річки появився кінний відділ, який складався з самих галичан, що зайшли яром.

— За нашу честь, за славу князя нашого й Галича! — крикнув сотник, а за ним усі галичани.

І вдарили ззаду на половців. Половці не вдержали несподіваного нападу. А тут уже й галицька піхота висунулась з яру. Наперли на половців із усіх боків. Половці збилися в один круг і хоробро відбивалися.

— Здавайтеся! — кличе до них князь Ярослав Ізяславич. — Бачите, що нема вам виходу.

— Половецькі воїни не здаються! Або перемагають, або гинуть! — крикнув гордо половецький хан.

— То згинеш! — гукнув князь Ярослав і з піднятим мечем кинувся на хана, а за князем його дружина.

Почався двобій. Хан зручно відбивав удари меча князя Ярослава. Аж князь Ярослав засягнув мечем його праве рамено. Рука повисла безсило. Та хан ухопив за шаблю лівою рукою й так ще відбивався. Та вже не довго! Знесилений упав він з коня. Два княжі дружинники вхопили його й понесли в княжий табір.

Коли не стало хана, половці гуртами піддавалися.

Бій закінчився. Князь Ярослав подався в табір, щоб довідатися, що діється з раненим ханом.

Хан лежав звязаний у княжому наметі.

— Покличте сюди боярина Онуфрія. (Був це боярин, що добре знався на лікуванні ран).

— Перевяжеш ханові рани! — наказав князь, коли боярин явився перед ним.

Хан ніяк не хотів дозволити, щоб перевязати йому рани.

— Коли я програв бій, то краще хай згину.

А князь Ярослав йому на це:

— Бився ти хоробро. Як програв, то програв не з голотою, а з лицарством. Я твоєї смерти не бажаю. Поздоровшаєш, то за окупом віддам тебе твоїм землякам.

У хана засвітилися очі:

— Як вернуся, то помщуся за перемогу наді мною. Затям собі це!

— Як Бог дасть! — відповів князь.

Хан дав уже перевязати собі рани спокійно.

А військо тимчасом вязало полонених та ділило їх на три рівні частини. Одна частина для пересопницького князя, одна для луцького, а одна для галицького.

Половецькі колодники йшли сумні, та старалися не дати пізнати цього по собі. А один з половецьких старшин, що дістався галицькому кнйзеві, каже:

— Якби не ви, галицькі завзятці, ми взяли б гору.

Раннім ранком появилися галицькі полки під Галичем. Воєвода Єлцич зголосився зараз у князя, щоб здати князеві звіт із походу.

Оповів князеві докладно про весь похід і про бій.

— Впало наших галицьких дружинників понад 350 людей, бо бій буз завзятий, — говорив воєвода, — та ворогів упало вдсятеро більше, а колодників узяли ми до сім тисяч. З цього третину привів я сюди.

— Поселимо їх тут, а хто багатший, може викупитися — сказав князь.
— Дякую тобі, воєводо, що не посоромив ти галицької землі.

— Це не тільки моя заслуга, а всього лицарства.

— Так воно, та ти їм голова і на твої руки складаю я подяку всім. А за тих, що впали, помолимося в церкві.

Гордо входили полки в укріплення города. Десь і та втома з лиця їх пропала по стільки трудах. Бадьоро й весело входило військо. Навіть коні неначе повеселіли, ступали рівно з піднятими шиями й іржали весело.

Люди позиходили з домів і придивлялися до походу полків. А як надійшов полк, що складався із галицьких бояр і міщан, то вже окликам радості не було впину.

А полки йшли на майдан перед княжим теремом. Один за одним, рівно, плавно.

— Слава, слава! — неслися за ними оклики.

Сумні були тільки ті, що їх найближчі поклали свої голови там ген далеко. Та й вони потішалися:

— Згинули наші чоловіки, наші сини в боротьбі за рідну землю.

— Тепер уже буде безпечно плавати Дніпром у Чорне море — говорили купці. — Не посміють уже половецькі орди нападати на наші судна.

На другий день було в соборі подячне Богослуження й панахида по тих, що впали.

Був плач і ридання, та цей плач не ослаблював, а покріплював.

Кожен думав у душі:

— Князь не силував нікого йти в воєнну службу. Добровільно пішли. І згинули чесно за рідну землю і за князя. Не посоромили роду свого.

І гордість вливалася в груди прибитих сумом батьків і матерів, жінок, братів і сестер.

Князь Теж стояв у церкві й молився.

Половецький хан до весни прийшов до здоров'я. Тоді привезли й окуп, і він відїхав.

При відїзді сказав князеві Ярославові Ізяславичеві:

— Говорив я тобі, що шукатиму помсти на вас. Та ні! Ти обійшовся зомною людяно. Покараю, як тільки приїду, віщунів за неправду, що ворожили мені перемогу.